

## **VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2002 vp**

### **Hallituksen esitys valtuudesta valtioneuvoston antamiseksi suomalaisille lentoyhtiöille koskien kolmansille osapuolille aiheutuvia sotariskiva- hinkoja**

#### **JOHDANTO**

##### ***Vireilletulo***

Eduskunta on 20 päivänä maaliskuuta 2002 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtuudesta valtioneuvoston antamiseksi suomalaisille lentoyhtiöille koskien kolmansille osapuolille aiheutuvia sotariskivahinkoja (HE 25/2002 vp).

##### ***Asiantuntijat***

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Veikko Kantola, valtiovarainministeriö
- hallitusneuvos Yrjö Mäkelä, liikenne- ja viestintäministeriö
- lakimies Sami Sarelius, Finnair Oyj.

##### ***Jaostovalmistelu***

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

#### **HALLITUKSEN ESITYS**

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta antaisi perustuslain 82 §:n 2 momentissa tarkoitetun suostumuksensa siihen, että valtioneuvosto voisi antaa määräämillään ehdoilla vastavakuuksia vaatimatta valtioneuvoston suomalaisten lentoyhtiöiden sotariskin piiriin kuuluvien, kolmansille osapuolille aiheutuvien henkilö- ja esinevahinkojen osalta.

Valtuudet esitetään annettaviksi siten, että niiden perusteella voidaan 1.4.—30.9.2002 välisenä aikana antaa väliaikaisia takuita samalla tavoin kuin valtioneuvosto on 31.3.2002 saakka antanut eduskunnan 26.9.2001 myöntämien val-

tuksien (talousarviosarja 6/2001) nojalla. Takuita tulisi kuitenkin voida myöntää aikaisemmasta poiketen myös muina kuin yhden kuukauden jaksoina, jos EU:n piirissä niin sovitaan.

Järjestelyllä korvataan syyskuussa 2001 irtisanotut lentoyhtiöiden sotariskivakuutukset. Muiden ehtojen suhteen takuut annettaisiin erikseen sovittavalla tavalla, kuitenkin niin, että kolmansien osapuolien henkilö- ja esinevahingot katettaisiin enimmillään 1,5 miljardiin euroon asti tai vastaavaan määrään Yhdysvaltain dollareissa vahinkotapahtumaa kohden.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### *Perustelut*

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Valiokunta on edellisen kerran vastaavaa vakuusasiaa käsitellessään kiinnittänyt huomiota vakuusjärjestelyn maksullisuuteen, kestoon ja seurantaan (VaVM 14/2001 vp.).

Vakuusjärjestelyjen maksullisuudesta on sittemmin säädetty valtion lainanannosta ja valtiontakauksesta annetun lain muutoksella (986/2001 — HE 196/2001 vp), joka mahdollistaa takausmaksun perimisen myös valtiontakuisista. Takuumaksua määrittäessä tulee ottaa huomioon erinäisten katettavaan riskiin vaikuttavien seikkojen lisäksi myös kilpailutekijät.

EU-maissa sovitut tilapäiset takuut lentoyhtiöille ovat hallituksen esityksen mukaan maksullisia. Eduskunnan myöntämiä valtuuksia käytettäisiin vain, jos se katsottaisiin kuluvaan maaliskuun loppuun mennessä EU:ssa tehtävien linjausten mukaisesti välttämättömäksi. Järjestely on tarkoitus purkaa niin pian kuin markkinoilta on saatavissa laadultaan ja laajuudeltaan riittävät vakuutukset. Tätä koskevat selvitykset ovat edelleen vireillä, ja valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan on oletettavaa, että pysyvä ratkaisu on saavutettavissa nyt esitettävän takausjakson aikana.

Euroopan yhteisöjen valtiovarain- ja liikenne-ministerit ovat jatkuvasti arvioineet kilpailu- ja

markkinatilanteen kehittymistä. Mm. USA ja Japani ovat jatkamassa omia valtiontakuitaan.

Valiokunta pitää vakuusjärjestelyiden jatkamista hallituksen esityksessä kuvatulla tavalla syyskuun loppuun saakka perusteltuina. Järjestely koskee valiokunnan saaman selvityksen mukaan yhteensä kuutta yhtiötä Suomessa.

### *Päätösehdotus*

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että eduskunta päättää perustuslain 82 §:n 2 momentin mukaisesti antaa suosituksensa sille, että valtioneuvosto voi vastavakuuksia vaatimatta antaa 1.4.—30.9.2002 välisenä aikana voimassa olevia valtiontakuita valtioneuvoston päätöksissä määriteltävine ehtoineen suomalaisten lentoyhtiöiden sotatariskin piiriin kuuluvien, kolmansille osapuolille aiheutuvien henkilö- ja esinevahinkojen osalta enimmillään 1 500 000 000 euroon asti tai vastaavaan määrään Yhdysvaltain dollareissa vahinkotapahtumaa kohden ja*

*että nämä määräaikaisten valtioneuvostolle myönnettävät valtuudet ovat voimassa 30 päivään syyskuuta 2002 saakka.*

Helsingissä 20 päivänä maaliskuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

|      |                                       |                                 |
|------|---------------------------------------|---------------------------------|
| pj.  | Maria Kaisa Aula /kesk                | Anni Sinnemäki /vihr (osittain) |
| vpj. | Kari Rajamäki /sd                     | Sakari Smeds /kd                |
| jäs. | Olavi Ala-Nissilä /kesk               | Marja-Liisa Tykkyläinen /sd     |
|      | Pirjo-Riitta Antvuori /kok (osittain) | Kari Uotila /vas                |
|      | Seppo Kääriäinen /kesk                | Jukka Vihriälä /kesk            |
|      | Reijo Laitinen /sd                    | vjäs. Ulla Juurola /sd          |
|      | Markku Laukkanen /kesk                | Juha Karpio /kok                |
|      | Hanna Markkula-Kivisilta /kok         | Riitta Korhonen /kok            |
|      | Virpa Puisto /sd                      | Iivo Polvi /vas.                |
|      | Matti Saarinen /sd                    |                                 |

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.

